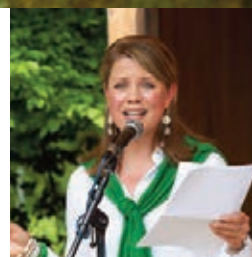


WERKVERSLAG 2024





WERKVERSLAG 2024

Stichting Rotterdams Milieucentrum
Schiekade 189 (unit 302)
3013 BR Rotterdam
Tel. 010-465 64 96
info@rotterdamsmilieucentrum.nl
www.rotterdamsmilieucentrum.nl

WERKVERSLAG 2024 PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

1.	VOORWOORD	4
2.	SAMENVATTING	5
3.	ROTTERDAMS MILIEUCENTRUM	8
3.1	WIE ZIJN WIJ?	9
3.2	HOE WERKEN WE?	9
3.3	MISSIE	10
3.4	DOELSTELLING	10
3.5	HET BUREAU	11
3.6	NEVENFUNCTIES DIRECTEUREN	11
3.7	VESTIGINGSADRES	12
4.	ACTIVITEITEN	12
4.1	PARKEN	12
4.2	OPZUINIG.ENERGIECOACHINGO10	16
4.3	DAKAKKER	18
4.4	SLIMDAK	20
4.5	PLUK JE STAD	21
4.6	GEZOND VERKEER	22
4.7	AFSCHIED DIRECTEUR EMILE VAN RINSUM	22
4.8	AANSTELLING NIEUWE DIRECTEUR	23
4.9	COMMUNICATIE	24
4.10	ONDERSTEUNING VAN INITIATIEVEN	26
4.11	LANDELIJK	26
5.	ORGANISATIE	27
5.1	SAMENSTELLING BESTUUR	27
5.2	TAKEN VAN HET BESTUUR	27
5.3	BESTUUR EN DIRECTEUR	27
5.4	BESTUUR IN 2024	27
5.5	VERANTWOORDINGSVERKLARING	28
5.6	CONTINUÏTEITSVERKLARING	29
5.7	FINANCIËLE VERANTWOORDING	30
5.8	RESERVES EN VERMOGEN	30
5.9	BELEGGINGEN	30
5.10	KOSTEN EN BESTEDINGSPERCENTAGE	30
5.11	NATIONALE POSTCODE LOTERIJ	30
5.12	BEGROTING EN REALISATIE	31
6.	VOORUITBLIK 2025	34
BIJLAGEN:		
1.	ACHTERBAN	36
2.	GROEPENGELDEN	39
3.	WEBSITES EN SOCIALE MEDIA	41

1.

VOORWOORD

Met veel plezier presenteren wij het jaarverslag van het Rotterdams Milieucentrum van het jaar 2024. In dit verslag blikken we terug op een jaar vol inspirerende projecten, evenementen en samenwerkingen die hebben bijgedragen aan een groener, gezonder en duurzamer Rotterdam.

Als onafhankelijke organisatie hebben we ons in 2024 ingezet voor uiteenlopende initiatieven die duurzaamheid stimuleren en het stedelijk groen versterken. Onze inzet richtte zich op het verbinden van mensen, het bevorderen van milieubewustzijn en het creëren van ruimte waar natuur en stad in balans samenkomen. Onze missie blijft om van Rotterdam een leefbare, toekomstbestendige stad te maken voor mens én natuur.

2024 was het jaar van Energiecoaching010. Het Milieucentrum heeft meegedaan met een aanbesteding waar een opdracht uit voortgekomen is. De opdracht van Gemeente Rotterdam is het organiseren van 50 evenementen en 130 voorlichtingen. De opdracht werd feestelijk afgetrapt in Roffa010. Het eerste evenement startte in het najaar van 2024 en het project loopt door tot in 2025. De focus van de opdracht ligt in de wijken Charlois, Feyenoord en IJsselmonde. Ook in de rest van Rotterdam werden vele activiteiten georganiseerd. Met de E.kasten, E.koffers en andere voorlichtingsmaterialen zijn op verschillende locaties evenementen en voorlichtingen georganiseerd. Het is inspirerend om te zien dat de opgeleide milieucoaches zoveel Rotterdammers weten te bereiken en kunnen voorlichten over energiebesparing. De opgedane kennis resulteert in een lagere belasting voor het milieu en de huishoudrekening.

Met nog meer projecten werden ook dit jaar weer vele Rotterdammers bereikt. Benieuwd wat we dit jaar deden? Dan veel leesplezier met dit jaarverslag!

Wouter Bauman (directeur Rotterdams Milieucentrum)



dak
akker

opZuinig!



Ondersteund door:



stichting droom en daad





De E.Kast vol met besparingsmaterialen.

2.

SAMENVATTING

Wie zijn wij en hoe werken we? Wat is onze missie en onze doelstelling?
Het Rotterdams Milieucentrum is een non-profitorganisatie die zich inzet voor een groenere, duurzamere en gezondere stad. De missie van het Rotterdams Milieucentrum is het stimuleren van een duurzame en groene stad.

Parken

Het Rotterdamse Parkenoverleg is een samenwerking tussen actieve bewoners die zich inzetten voor de Rotterdamse parken en het groen in de stad. Vier keer per jaar wordt door het Milieucentrum een bijeenkomst georganiseerd. Deze overleggen zijn bedoeld om kennis en ervaring uit te wisselen, gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen en om de belangen van de parken en het groen te behartigen.

Energiecoaching010

We hebben ons ingezet om de bewustwording over duurzaamheid te vergroten door het opleiden van nieuwe milieucoaches. Deze coaches hebben weer bijgedragen aan het verduurzamen van Rotterdam door het geven van advies aan bewoners en het organiseren van voorlichtingsactiviteiten in de wijk.

Aftrap
 Parkenmaand 2024



Mini Keukenhof op de DakAkker



DakAkker & Slimdak

De DakAkker is de grootste dakboerderij van Nederland en wordt beheerd door een actieve groep vrijwilligers die door ons wordt begeleid. De Slimdak testsite is het eerste retentiedak met smartflowcontrol en kreeg veel navolging. In 2024 werden 212 excursies georganiseerd. Ook het educatieprogramma 'Dakennie? – Dakanwel!' voor Rotterdamse basisscholen op de DakAkker werd weer georganiseerd. We kregen meerdere klassen van verschillende scholen uit het centrum en Noord op visite.



Parkenmaand activiteit

Pluk je stad

Samen met de Noord- en Zuid-Hollandse Natuur- en Milieufederaties, de Gezonde Stad Amsterdam en Duurzaam Den Haag werd in 2024 gewerkt aan een projectplan met de focus op samen voedsel verbouwen in de stad.

Rotterdamse Parkenmaand

De tiende editie (jubileum) van de Rotterdamse Parkenmaand vond plaats in mei en was een feest vol groene activiteiten. Gedurende de hele maand werden in de vele Rotterdamse parken meer dan honderd

Stand Energiecoaching010



evenementen georganiseerd, variërend van natuurexcursies en yogalessen tot muziek-optredens en workshops. Deze editie stond in het teken van verbinding: tussen bewoners, tussen mens en natuur, en tussen de verschillende stadsdelen. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers, organisaties en de gemeente kon het programma breed en laagdrempelig worden aangeboden, wat resulteerde in een recordaantal bezoekers en veel positieve reacties. De Parkenmaand heeft wederom laten zien hoe belangrijk groene ontmoetingsplekken zijn voor de leefbaarheid van de stad.

Gezond Verkeer

Het Rotterdams Milieucentrum werkt samen met verschillende organisaties in de coalitie Gezond Verkeer. Deze coalitie heeft als doel om de luchtkwaliteit in Rotterdam te verbeteren en daarmee de leefomgeving gezonder te maken. De coalitie Gezond Verkeer is een samenwerking tussen bewonersgroepen, Milieucentrum, Milieudefensie, ROVER en Fietzersbond.

Groepenondersteuning & loket

Naast het promoten van groene initiatieven en activiteiten in Rotterdam en omgeving

heeft het Rotterdams Milieucentrum zich in 2024 ook ingezet voor de ondersteuning van groene initiatieven en -groepen in de stad. Het Milieucentrum stelde hiervoor ook budget beschikbaar uit het groepenbudget.

Groene agenda

In 2024 heeft het Rotterdams Milieucentrum zich actief ingezet om groene initiatieven en activiteiten te promoten en te stimuleren in Rotterdam en omgeving. Dit gebeurde onder andere via de website van www.groeneagenda.nl en via sociale media-kanalen zoals Facebook, X en Instagram.

Communicatie

Communicatie is belangrijk voor het Rotterdams Milieucentrum. Het Milieucentrum wil zo veel mogelijk mensen bereiken en informeren over duurzaamheid en het milieu in Rotterdam en omgeving. Om dit te realiseren maakt het Milieucentrum gebruik van verschillende communicatiemiddelen zoals websites, digitale nieuwsbrieven en social media zoals Instagram, X en Facebook.



De Groene Agenda, de groene UIT-agenda van Rotterdam



Afscheid van directeur
Emile van Rinsum

Landelijk

Het Rotterdams Milieucentrum werkt niet alleen lokaal, maar ook landelijk aan duurzaamheidsinitiatieven en -projecten. Zo werkt het Milieucentrum samen met De Gezonde Stad in Amsterdam en Duurzaam Den Haag aan verschillende projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast is het Rotterdams Milieucentrum vertegenwoordigd in het Recycling Netwerk Benelux, een netwerk van organisaties die zich inzetten voor een beter recycling beleid.

Afscheid van directeur Emile van Rinsum

In 2024 nam het Rotterdams Milieucentrum afscheid van Emile van Rinsum, die na ruim twintig jaar zijn functie als directeur neerlegde. Emile was een drijvende kracht achter tal van duurzame initiatieven in de stad en speelde een sleutelrol in het versterken van het netwerk van milieu- en bewonersorganisaties in Rotterdam. Met zijn bevologenheid,

verbindend vermogen en onvermoeibare inzet heeft hij een blijvende stempel gedrukt op het werk van het Milieucentrum. Tijdens een drukbezochte en warme afscheidsbijeenkomst werd stilgestaan bij zijn indrukwekkende bijdrage en werd hij bedankt voor zijn jarenlange toewijding aan een groener en leefbaarder Rotterdam.

Aanstelling nieuwe directeur

In november 2024 trad Wouter Bauman aan als nieuwe directeur van het Rotterdams Milieucentrum. Na het vertrek van Emile van Rinsum zet Wouter de duurzame koers voort die het RMC de afgelopen jaren heeft gekenmerkt. Zijn benoeming markeert een nieuwe fase voor de organisatie, met vertrouwde gezichten en vernieuwde energie.

3.

ROTTERDAMS MILIEUCENTRUM

3.1 WIE ZIJN WIJ?

Het Rotterdams Milieucentrum is een non-profitorganisatie die zich inzet voor een groenere, duurzamere en gezondere stad. De organisatie is opgericht in 2003 en is sindsdien uitgegroeid tot een belangrijke speler in het Rotterdamse duurzaamheidsveld.

Het team van het Rotterdams Milieucentrum bestaat uit een groep enthousiaste en gedreven professionals die zich dagelijks inzetten voor een duurzamere Rotterdam. Zij organiseren activiteiten, projecten en campagnes op het gebied van milieu, duurzaamheid en natuur. Ook ondersteunen zij buurtinitiatieven en -groepen bij het verduurzamen van hun wijk.

Het Rotterdams Milieucentrum werkt samen met verschillende organisaties, bedrijven en overheden om gezamenlijk te werken aan een duurzame toekomst. Het Milieucentrum heeft een breed netwerk opgebouwd en is betrokken bij verschillende lokale, regionale en landelijke initiatieven en campagnes.

Het RMC richt zich op de ontwikkelingen in de stad gerelateerd aan de energietransitie, circulariteit, mobiliteit, luchtkwaliteit, klimaat(adaptatie), groen en stadsnatuur.

3.2 HOE WERKEN WE?

Het Rotterdams Milieucentrum werkt op verschillende manieren om haar doelen te bereiken. Hieronder volgen een aantal voorbeelden van hoe de organisatie te werk gaat:

1. Organiseren van activiteiten: Het Milieucentrum organiseert regelmatig activiteiten zoals (groene)conferenties, cursussen, workshops, lezingen, excursies en evenementen om bewoners, bedrijven en andere organisaties te informeren en inspireren over duurzaamheid, natuur en milieu.
2. Projecten en campagnes: Het Milieucentrum voert verschillende projecten en campagnes uit om concrete veranderingen te realiseren op het gebied van duurzaamheid. Denk hierbij aan de aanleg van groene daken, het stimuleren van duurzaam vervoer en duurzame energieopwekking.

Charles den Hoed, Jan Grevink en Leo van Duyvendijk bij de opening van de Parkenmaand in de Oude Plantage



3. Ondersteuning van bewonersinitiatieven: Het Milieucentrum ondersteunt bewonersinitiatieven en -groepen bij het verduurzamen van hun buurt.
4. Lobby en belangenbehartiging: Het Milieucentrum lobbyt bij politiek en overheden om duurzame maatregelen te bevorderen. Ook behartigt het Milieucentrum de belangen van bewoners en organisaties die zich inzetten voor een groenere stad.
5. Communicatie en informatievoorziening: Het Milieucentrum informeert en inspireert mensen via haar websites, digitale nieuwsbrieven en sociale media-kanalen over duurzaamheid, natuur en milieu. Zo verspreidt het Milieucentrum bijvoorbeeld berichten en tips over energiebesparing, stadsnatuur en duurzaam vervoer.
6. Het Rotterdams Milieucentrum werkt vaak samen met andere organisaties en partijen om zo een zo groot mogelijk effect te bereiken. Samenwerking met bedrijven, overheden en bewoners is dan ook een belangrijk onderdeel van de werkwijze van het Milieucentrum.

Het Rotterdams Milieucentrum heeft een netwerk van ruim honderd achterbanorganisaties. Dit zijn organisaties en groepen in Rotterdam die zich inzetten voor een groenere, duurzamere stad. Het Milieucentrum werkt samen met deze organisaties om gezamenlijk doelen te bereiken en acties te ondernemen. Zo kan het Milieucentrum als een verbindende factor fungeren tussen deze organisaties en de gemeente Rotterdam.

3.3 MISSIE

De missie van het Rotterdams Milieucentrum is het stimuleren van een duurzame en groene stad. Het Milieucentrum wil Rotterdam transformeren tot een stad die niet alleen ecologisch duurzaam is, maar ook sociaal en economisch. Om deze missie te bereiken, werkt het Milieucentrum samen met verschillende partners, waaronder bewoners, bedrijven, gemeenten en andere organisaties, om projecten en initiatieven op te zetten die gericht zijn op duurzaamheid en groen.

Hierbij worden ook bewoners gestimuleerd om actief deel te nemen aan deze projecten en initiatieven, om zo samen bij te dragen aan een groenere toekomst in een gezonde stad met schone lucht, meer groen en biodiversiteit. Een stad voorbereid op de klimaatveranderingen. Een stad waar onze kinderen en kleinkinderen straks ook volop van kunnen genieten.

Dit doen we vanuit onze kernwaarden: onafhankelijkheid, deskundigheid, samenwerkingsgerichtheid. Zo willen we de kwetsbare waarden van natuur en milieu in onze stad een krachtige stem geven.

3.4 DOELSTELLING

De doelstelling van het Rotterdams Milieucentrum is het bevorderen van een duurzame en groene stad. Het Milieucentrum streeft naar een stad die ecologisch duurzaam is en waar mensen gezond en gelukkig kunnen leven. Om deze doelstelling te bereiken, richt het Milieucentrum zich op verschillende gebieden, waaronder:

1. Duurzame mobiliteit: Het bevorderen van duurzame vervoersmiddelen zoals fietsen en openbaar vervoer.
2. Groene energie: Het stimuleren van groene energieproductie en het verminderen van de CO₂-uitstoot.
3. Duurzaam wonen: Het bevorderen van duurzame bouw- en renovatie en het stimuleren van energiezuinig wonen.
4. Duurzame voedselproductie: Het stimuleren van lokale voedselproductie en het verminderen van voedselverspilling.
5. Groene openbare ruimte: Het bevorderen van groen en biodiversiteit in de stad in parken, tuinen en groene daken.
6. Duurzaam ondernemen: Het stimuleren van duurzaam ondernemen en het bevorderen van de circulaire economie.

Het Milieucentrum streeft naar samenwerking met verschillende partners om deze doelstellingen te bereiken en de stad Rotterdam te transformeren tot een duurzame en groene stad.

3.5 HET BUREAU

Het bureau van het RMC bestaat op 31 december 2024 uit de directeur en drie parttime medewerkers. Onderstaande personen waren op 31 december in dienst van het RMC:

- **Emile van Rinsum**, directeur (jan - okt), adviseur klimaat, mobiliteit, luchtkwaliteit en communicatie
- **Wouter Bauman**, adviseur natuur en ruimte en dakboer van de DakAkker, directeur (nov - dec)
- **Mohamed Hacene**, adviseur milieu en diversiteit en projectleider opZuinig
- **Marijke ten Caat**, projectondersteuner, redactie Groene Agenda, coördinatie Dakennie? Educatieprogramma
- **John Rietveld**, chauffeur Energiecoaching010

Onderstaande personen werden in 2024 op projectbasis door het RMC ingehuurd:

- **Humphrey Reket**, accountancy (excl. controle jaarrekening (Opinion))
- **Joost van Tour**, productie Energiecafé, opening Parkenmaand
- **Mimi Slauerhoff**, opZuinig, trainer van de trainers en milieucoaches
- **Frans Debets**, ontwikkeling cursusmateriaal, webinars, cursus milieucoach
- **Anna Maria Carbonaro**, trainer opZuinig milieucoaches
- **Saadet van Noppen**, trainer opZuinig milieucoaches

- **Wilma van der Wilt**, trainer opZuinig milieucoaches
- **Wilko Klerk**, vormgeving (Argus)
- **Tom Pilzecker**, fotograaf
- **Kemal Durmus**, ICT Systeembeheer (Delta CS)
- **Jan Meijer**, ondersteuning Energiecoaching010 en Parkenmaand (Rotterdams Volkstheater)

3.6 NEVENFUNCTIES DIRECTEUREN

Naast de positie van directeur van het RMC bekleedt Emile van Rinsum de onderstaande onbezoldigde nevenfuncties:

- Bestuurslid Recycling netwerk Benelux
- Bestuurslid Rotterdams Volkstheater
- Voorzitter stichting DakAkker

Naast de positie van directeur van het RMC bekleedt Wouter Bauman de onderstaande onbezoldigde nevenfuncties:

- Lid Adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur
- Lid Compost Coöperatie

3.7 VESTIGINGSADRES

Schiekade 189 (unit 302)

3013 BR Rotterdam

Tel. 010-465 64 96

e-mailadres algemeen:

info@rotterdamsmilieucentrum.nl

Energiecoaching010





4.

ACTIVITEITEN

4.1 PARKEN

Parken zijn erg belangrijk in de stad. Ze bieden niet alleen een groene oase in de stedelijke omgeving, maar ook ruimte voor recreatie, sport, cultuur en sociale interactie. Daarnaast dragen parken bij aan de biodiversiteit en het

behoud van de natuurlijke ecosystemen in de stad. Door de aanwezigheid van bomen en planten helpen parken ook bij het reguleren van de luchtkwaliteit en het verminderen van de hittestress in de stad. Kortom, parken zijn essentieel voor het creëren van gezonde en leefbare steden.



IN HET PARKENOVERLEG ZIJN VERTEGENWOORDIGD: Het Dakpark, Parken Hoek van Holland, Oudelandspark, Bonairepark, Ruigeplaatbos, Visserijgriend, Park Hudsonweg, Kralingse Bos, Ommoordse Veld, Ons Park, Rozenburgpark, Melanchtonpark, Park Zestienhoven, Prinsenspark, Randpark

Oosterflank, Semiramispark, Rietveldpark, park Kralingseveer, Roel Langerakpark, Schat van Schoonderloo, Schiebroekse park, Spinozapark, Twee Heuvels, Vroesenspark, Wollefooppark, Wijkpark Het Oude Westen, Het Park (bij de Euromast), Zuiderpark, Tuin op de Pier, Essensburgpark en Park 1943, Tuschinskypark, de Oude Plantage, de Groene T en Stadspark West.

Parkenoverleg

Het Rotterdamse Parkenoverleg is een samenwerking tussen actieve bewoners die zich inzetten voor de Rotterdamse parken en het groen in de stad. Het overleg vindt regelmatig plaats en is bedoeld om kennis en ervaring uit te wisselen, gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen en om de belangen van de parken en het groen te behartigen. Het Parkenoverleg bestaat uit vertegenwoordigers van diverse groene organisaties, buurtgroepen en andere betrokkenen bij de Rotterdamse parken. Het is een belangrijk platform voor de inwoners van Rotterdam om gezamenlijk op te komen voor het behoud en de ontwikkeling van het groen in de stad.

In het Rotterdamse Parkenoverleg zijn 35 parken vertegenwoordigd; het wordt voorgezeten door interim-voorzitter Emile van Rinsum. Het overleg biedt Rotterdammers de kans kennis en informatie uit te wisselen over de parken waarbij zij zich betrokken voelen. De betrokkenheid van de deelnemers varieert van het volgen van de ontwikkelingen in het park en overleg met de gemeente tot zelf aan de slag gaan als parkvrijwilliger, zoals in het Kralingse Bos, het Vroesepark, het Zuiderpark en het Dakpark Delfshaven.

In 2024 zijn er vier bijeenkomsten van het Parkenoverleg georganiseerd.

- Presentatie Nienke Bouwhuis over Vereniging Groen010 – Staat voor samen optrekken en samen ontwikkelen. Nienke heeft samen met anderen de website verbind-groen010 gemaakt. Een groene kanskaart waarop honderden plekken staan waar Rotterdammers actief zijn in het groen. De site is een samenwerking tussen

de Groene Connectie en Coöperatie Tussentuin en de Vereniging Groen010.

- Tijdens de Parkenmaand liep Koos Leidelmeijer samen met vertegenwoordigers van het overleg een wandeling langs bijzondere bomen in Rotterdam. Koos heeft het boekje Monumentale bomen Rotterdam samengesteld.
- Caroline Zeevat: Zij vertelt ons over de serie groentafels die geweest zijn en nog gaan komen. Met een Groentafel komen de betrokkenen van Groen010 en de gemeente Rotterdam bij elkaar om met elkaar te werken aan een waardevol groenblauw toekomstperspectief.
- Gastsprekers Katalys: Lucas Mutsaers en Michel Castelijns zijn te gast en vertellen over hun vrijwillige functie bij Katalys. Katalys is onderdeel van Arcadis, de vroegere Heidemij. Uit een idealistisch clubje medewerkers is Katalys ontstaan. In het kader van MVO werken medewerkers van Arcadis een X aantal uur voor Katalys. De vrijwilligers van Katalys steunen initiatieven van onderop waarin duurzaamheid en belangrijk onderwerp is. Daarmee worden initiatieven zelfredzamer en krijgt de leefomgeving via hen een krachtiger impuls. In het hele land zijn teams actief. In Zuid-Holland is dat een team van 15 personen. Rotterdamse voorbeelden waar Katalys haar diensten heeft aangeboden zijn: Goud van Noord, Wijkpaleis Middelland en Project de Vliet.

Tijdens de bijeenkomsten van het Parkenoverleg wordt de helft van de tijd besteed aan de vertegenwoordigers die in de gelegenheid gesteld worden iets te vertellen of te melden over hun park.



Stadspark West



Parkenmaand

In mei werd de 10e editie van de Rotterdamse Parkenmaand georganiseerd. Deze maand bood meer dan 100 groene activiteiten, variërend van wandelingen, tochten, inspirerende groene workshops tot levendige evenementen zoals 'dansen in het park', theater en muziek.

Duizenden deelnemers, jong en oud, uit alle hoeken van de stad en daarbuiten genoten van de prachtige groene ruimtes die Rotterdam te bieden heeft. Het succes van de Rotterdamse Parkenmaand laat zien dat de liefde voor de natuur en het verlangen naar verbinding met onze omgeving diepgeworteld zijn.

Dank aan alle vrijwilligers en partners die hebben bijgedragen aan het succes van de Rotterdamse Parkenmaand 2024. Hun enthousiasme heeft van deze editie een onvergetelijke ervaring gemaakt.

De Parkenmaand werd financieel ondersteund door gemeente Rotterdam (Stadsbeheer), Elise Mathildefonds, VSB-fonds, G. Ph Verhagenstichting en de Postcode Loterij.

Facebook: Rotterdamse Parken
X: @parken010
Web: www.rotterdamseparken.nl en www.parkenmaand.nl







4.2 OPZUINIG! / MILIEUCOACHES

Veel winst is te behalen op het gebied van duurzaamheid in de bestaande bouw door energiebesparing. Milieucoaches kunnen hierbij een belangrijke rol spelen door bewoners te informeren en voor te lichten over duurzaamheidsmaatregelen. Het Milieucentrum organiseert sinds 2009 cursussen voor milieucoaches om hen op te leiden en te ondersteunen bij deze taak. Door bewoners te betrekken bij energiebesparing in de bestaande bouw, kan er op grote schaal bijgedragen worden aan een duurzamere toekomst.

Het besparen van energie is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee. Door bewuster om te gaan met energie en bijvoorbeeld te kiezen voor duurzame oplossingen kan er flink bespaard worden op energiekosten. Milieucoaches kunnen buurtbewoners stimule-

ren om kleine energiebesparende maatregelen te nemen die honderden euro's kunnen besparen. Door het organiseren van buurtbijeenkomsten en het verstrekken van voorlichting op lokale evenementen kunnen de coaches tips en adviezen geven. Ze maken hierbij gebruik van handige hulpmiddelen zoals de 'opZuinig!' besparingsmeetlat en kaarten met tips.

Energiecoaching010

Het Energiecoaching010 project is opgezet om een belangrijke bijdrage te leveren aan de bestrijding van energiearmoede in Rotterdam. Meer dan 23.000 huishoudens in de stad hebben te maken met hoge energiekosten die ze moeilijk kunnen betalen. Het is belangrijk dat er wordt gekeken naar maatwerk voor deze grote groep mensen. Het doel van het project is om deze huishoudens te ondersteunen door middel van groepscoaching en deelname aan evenementen waar energiebesparing centraal staat.

opZuinig!

opZuinig! ontstond uit 'Tarwewijk doet 't' in 2009. Een groep van elf vrouwen uit deze wijk werd in 2009 opgeleid tot milieucoach. In zeven bijeenkomsten kregen de deelnemers les over energiebesparing, duurzaamheid en afval. Ook vormde het overbrengen van de informatie aan anderen een belangrijk onderdeel van de cursus. De coaches leerden in korte tijd ruim 190 andere bewoners om aan de slag te gaan met energiebesparing. Uit handen van toenmalig milieuwethouder Rik Grashoff ontvingen de deelnemende bewoners op 29 juni 2009 in wijkgebouw Tarwewijk de 'dat levert wat op'-certificaten. Toen werd ook besloten verder te gaan met de campagne.

Eind 2010 startte de nieuwe cursus tot milieucoach. In 2022 zijn er al ruim 800 milieucoaches opgeleid. De cursussen geven vooral praktische tips om energie te besparen. De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten, waarna deelnemers het certificaat Milieucoach ontvangen. De milieucoaches organiseren na hun opleiding met deze tips kleine informatiebijeenkomsten in hun eigen netwerken. Ze gebruiken hierbij de E.koffer (vol met demonstratiematerialen, zoals led-lampen, waterbesparende douchekoppen en radiatorfolie), de Besparing Ladder en de Besparingsquiz.





In totaal zullen 130 groepscoaching sessies worden georganiseerd, waarbij energiecoaches bewoners praktische tips en adviezen geven om hun energieverbruik te verminderen. Daarnaast zullen de energiecoaches deelnemen aan 50 evenementen in de stad, waarmee naar verwachting meer dan 3.000 Rotterdammers bereikt worden. Het uiteindelijke doel is om niet alleen de energiekosten te verlagen, maar ook om bij te dragen aan een duurzamer Rotterdam. In 2024 hebben er 63 voorlichtingen plaatsgevonden en 25 evenementen.

De lancering van het Energiecoaching010 project markeert een belangrijke stap in de strijd tegen energieraarmoede in Rotterdam. Door de gezamenlijke inzet van het RMC en de betrokken maatschappelijke organisaties wordt niet alleen de energierekening van duizenden Rotterdammers verlicht, maar wordt er ook een belangrijke bijdrage geleverd aan een duurzamere en rechtvaardigere stad. Met dit project wordt duidelijk dat samenwerking tussen verschillende partijen van cruciaal belang is om de uitdagingen van deze tijd aan te pakken.

Cursussen

In 2024 zijn twee milieucoach-cursussen georganiseerd. Deze cursussen zijn gericht op het geven van praktische tips om energie te besparen en bestaan uit vier bijeenkomsten. Na afronding van de cursus ontvangen deelnemers het certificaat Milieucoach. Milieucoaches gebruiken de opgedane kennis en materialen zoals de E.Koffer en de Besparingsmeetlat om kleine informatiebijeenkomsten te organiseren in hun eigen netwerken.

E.koffer en E.kast

Milieucoaches maken bij hun voorlichtingen gebruik van de E.koffer, die vol zit met voorbeeldmaterialen, en de E.kast die ontwikkeld is voor wijkgebouwen en buurthuis kamers. Bewoners kunnen hierin zien welke energiebesparende maatregelen ze thuis kunnen nemen.

Besparingsmeetlat

De opZuinig! besparingsmeetlat geeft een overzicht van kleine maatregelen die bewoners thuis kunnen nemen om energie te besparen. Hierbij wordt ook direct aangegeven wat de besparing in euro's en de reductie van CO₂ is. Dit kan bewoners helpen om bewuster om te gaan met hun energieverbruik.

Social media kanalen

Ook in 2024 waren sociale media van groot belang om contact te houden met milieucoaches en het publiek te bereiken. Er werden veel klus- en besparingstips gegeven op verschillende sociale media-accounts. De Duurzame Diva, milieucoach en -trainer Wilma van der Wilt, richtte zich in haar korte filmpjes niet alleen op energiebesparing, maar ook op bredere duurzame thema's zoals cosmetica, voedsel en waterbesparing. Daarnaast ook video's van de Webinars van energierekenmeester Frans Debets en de Groene Klusjesman.



Facebook: **opzuinig**
X: **@opzuinig**
Web: **www.opzuinig.nl**



4.3 DAKAKKER

De DakAkker is een groene oase gelegen bovenop het Schieblock, een kantoorgebouw in het centrum van Rotterdam. Het is een van de grootste dakboerderijen in Europa met een oppervlakte van 1.000 m². Op de DakAkker worden groenten, fruit en kruiden verbouwd en zijn er bijenkasten geplaatst voor de productie van honing. Daarnaast worden op de DakAkker workshops en rondleidingen gegeven over stadslandbouw, duurzaamheid en biodiversiteit. De DakAkker is een voorbeeld van hoe stadsdaken gebruikt kunnen worden voor het verduurzamen van de stad en het bevorderen van de leefbaarheid en biodiversiteit.

De DakAkker is een dakboerderij bovenop Het Schieblock in Rotterdam. Het wordt onderhouden door vrijwilligers en biedt educatie aan basisschoolkinderen onder de naam Dakennie? – Dakanwel! De DakAkker is zelfs vermeld in de Lonely Planet en wordt druk bezocht. Het dak werd uitgeroepen tot het beste en meest complete dak in Nederland en ontving de Rooftop Award 2017. Dakboer Wouter Bauman en mede-initiatiefnemer Emile van Rinsum werden tijdens de Dakendagen 2021 vereerd met de titel 'Dakhelden 2021'.

Het Milieucentrum was in 2011 – 2012 samen met ZUS (Zone Urbain Sensibles) architecten de initiatiefnemer van het landbouwdak, dat in 2012 als onderdeel van stadsinitiatief De Luchtsingel, werd aangelegd en geopend werd tijdens de 5de architectuur biënnale. De DakAkker werd aangelegd door Binder Groen-projecten in samenwerking met Optigrn Benelux.

DAKAKKER



**dak
akker**

Biologisch fruit, groenten, bloemen en kruiden worden geteeld op de DakAkker. Ook worden er honingbijen in bijenkasten gehouden. De hier gekweekte groenten, fruit en eetbare bloemen worden geleverd aan lokale restaurants. Dit maakt de DakAkker tot een goed voorbeeld van het toevoegen van groene duurzame waarde aan gastvrijheid.

De DakAkker is een van de initiatieven in de stad om de voeten van Rotterdammers droog te houden. Bij hevige regenval houdt het dak zo'n 60.000 liter regenwater vast. De dakboerderij biedt ook ruimte aan experimenten met soorten groene daken, zoals het Slimdak. Deze vervullen een spilfunctie in de klimaatbestendigheid van de stad.



Excursies

In 2024 werden 129 excursies georganiseerd op de DakAkker, waarbij veel interesse werd getoond vanuit de bouwwereld voor de test-site Slimdak – het slim waterbergend groenblauw dak op het dakpaviljoen. Bijna de helft van deze excursiegroepen waren afkomstig uit het buitenland.

wel! op de DakAkker richt zich op biodiversiteit, voedselproductie, groene daken en waterbeheer in de stad. Kinderen kunnen helpen met zaaien, oogsten of wieden en leren op een speelse manier meer over duurzaamheid. In 2024 werden meerdere programma's uitgevoerd voor verschillende scholen.

Heemtuin

Op de Dakakker is ook een heemtuin. Het is een proeftuin voor inheemse beplanting die geschikt is voor op daken. In samenwerking met stichting Heem wordt onderzocht welke plantensoorten gedijen op daken en welke niet.

Onderzoek biodiversiteit

In samenwerking met Bureau Stadsnatuur (onderdeel van het Natuurhistorisch Museum) en Naturalis namen we deel aan een onderzoek naar de biodiversiteit op groene daken. Op de DakAkker werden insectencamera's geplaatst in het kader van een internationaal onderzoek naar insecten en biodiversiteit.

Dakennie? Dakanwel !

Voor kinderen van Rotterdamse basisscholen werd in 2015 gestart met het educatief programma op de DakAkker: Dakennie? Dakanwel!

Facebook: **DakAkkers**
 X: **@D_akkers**
 Web: **www.dakakker.nl**
 Instagram: **@Dakakker**
 Web: **www.beesonline.nl**



4.4 SLIMDAK

Water in de stad wordt de komende jaren een steeds belangrijker thema. Door de toenevende en zwaardere regenval ontstaan er vaker problemen. Wegen worden onbegaanbaar, kelders lopen vol en de riolering wordt overbelast. Volgens ons ligt er een oplossing op de 14,5 miljoen vierkante meter plat dak in de stad, naast maatregelen als waterpleinen, meer groen en bewustwordingscampagnes die bewoners aanzetten meer groen en minder tegels aan te leggen in hun tuinen. Wij zijn in samenwerking met een aantal innovatieve bedrijven van start gegaan met een testsite voor platte daken. Dit doen we op het dak van het dakpaviljoen op de DakAkker.

Testsite

Het Slimdak010 wordt een testsite op het dakpaviljoen van de DakAkker. Het is een waterbergend dak dat automatisch reageert op piekbuien via een smart flow control. Het Slimdak werd 1 juni 2018 officieel geopend.

Spin-off

Na de opening startte de testfase van dit dak, dat in de loop van 2019 een grote spin-off kreeg. Er werden in 2020-2021 zeventig 'slimme daken' met smart flow control opgeleverd of voorbereid. Voorbeelden zijn het EMA-gebouw op de Amsterdamse Zuidas en de Lorentz in Leiden en Little C in Rotterdam.

Bouwers, architecten en stadsplanners, uit binnen- en buitenland, kwamen in 2020 - 2021 nog steeds op bezoek om het Slimdak in werking te zien. Ons doel om zoveel mogelijk bouwers, ontwikkelaars, watermanagers en bewoners te inspireren met dit slimme voorbeeld dak is dan ook ruimschoots bereikt.

Facebook: **Slimdak**
X: **@slimdak010**
Web: **www.dakakker.nl**

4.5 PLUK JE STAD

Samen met de Noord- en Zuid-Hollandse Natuur - en Milieufederaties, de Gezonde Stad Amsterdam en Duurzaam Den Haag werd in 2024 gewerkt aan een projectplan met de focus op samen voedsel verbouwen in de stad.

De samenwerkende organisaties streven naar gezonde en groene voedselwerkplaatsen die gemeenschappen verbinden. Het doel is om gezamenlijk groenten en fruit te kweken, oogsten, bereiden en delen, met speciale aandacht voor gebieden waar bewoners uitdagingen ervaren, zoals beperkte kansen door lage inkomens, ongezonde leefomstandigheden, beperkte zelfredzaamheid of moeilijke toegang tot groene ruimtes. Hierbij wordt gestreefd naar de oprichting van een bottom-up netwerken van voedselwerkplaatsen en stadslandbouw-initiatieven.

Samen met bewoners wil men een groene, gezonde en eetbare omgeving creëren die sociale verbinding stimuleert. Dit omvat de integratie van eetbaar groen in de Randstad, variërend van moestuinen, stadstuinen en voedselbossen tot moerastuinen. Er wordt gestreefd naar de aanplant van fruitbomen, walnootbomen, bessenstruiken, eetbare heggen en bermen.

De aanpak is gebaseerd op samenwerking en bevordert ontmoetingen tussen bewoners en versterkt de sociale cohesie in de straten, buurten en dorpen. Bovendien draagt een groene, natuurvriendelijke en duurzame voedselomgeving bij aan klimaatadaptatie en biodiversiteitsbevordering. De samenwerkende organisaties zijn ervan overtuigd dat toegang tot natuur en ontspanning begint bij de voordeur, zelfs in kwetsbare gemeenschappen. Daarom zoekt men aansluiting bij bestaande initiatieven om een robuust bottom-up netwerk van voedselwerkplaatsen te creëren, waarbij kennis wordt gedeeld en nieuwe kansen verkend. “Eetbaar groen versterkt en verbindt de Randstad!” is het motto van het project.





Helaas voldoet Rotterdam nog steeds niet aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) als het gaat om luchtkwaliteit. Dit maakt het des te belangrijker dat er actie wordt ondernomen om de luchtkwaliteit te verbeteren en de gezondheid van de bewoners te beschermen.

Emile begon zijn loopbaan bij het RMC in 2003, toen het net ontstaan was uit de Zuid-Hollandse Milieufederatie. Zijn creativiteit, betrokkenheid en vermogen om mensen te verbinden maakten hem tot een geliefd leider



en een drijvende kracht achter veel groene initiatieven in Rotterdam.

We kijken met grote dankbaarheid terug op Emile's leiderschap. Hij laat een sterke organisatie achter, die de stad blijvend in beweging heeft gezet.

4.8 AANSTELLING NIEUWE DIRECTEUR

In november 2024 trad Wouter Bauman aan

als nieuwe directeur van het Rotterdams Milieucentrum. Na het vertrek van Emile van Rinsum zet Wouter de duurzame koers voort die het RMC de afgelopen jaren heeft gekenmerkt. Zijn benoeming markeert een nieuwe fase voor de organisatie, met vertrouwde gezichten en vernieuwde energie.

Wouter is al lange tijd verbonden aan het RMC. Hij stond aan de basis van de Dakakker – het eerste oogstbare dak van Europa – en werkte daar jarenlang als “Dakboer”.



Vanuit zijn rol als adviseur groen en ruimte was hij betrokken bij diverse stedelijke projecten op het gebied van natuur, duurzaamheid en bewonersparticipatie.

Daarnaast is hij lid van de adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur, actief in het Rotterdamse parkenoverleg en mede-initiatiefnemer van de wormenhôtels in de stad. Wouter brengt een combinatie van inhoudelijke kennis, praktische ervaring en een groot netwerk mee.

Met zijn achtergrond, betrokkenheid bij de stad en passie voor vergroening is Wouter een vertrouwd gezicht en een sterke schakel in de verdere ontwikkeling van het RMC. Samen met het team blijft hij werken aan een groen, duurzaam en leefbaar Rotterdam in het verlangde van wat in de afgelopen twintig jaar is opgebouwd.

4.9 COMMUNICATIE

Het Rotterdams Milieucentrum vindt communicatie met verschillende doelgroepen, zoals bewoners, achterbanorganisaties, beleidsmakers en politiek, van groot belang. Het RMC wil een verbindende factor zijn tussen deze verschillende partijen en zo samenwerking stimuleren voor een duurzamere en gezondere stad.

Het Milieucentrum zet diverse communicatiemiddelen in om dit doel te bereiken. Zo wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de digitale RMCourant, sociale media en websites om informatie te verspreiden en te communiceren met verschillende doelgroepen. Daarnaast zijn er overlegplatforms opgezet, zoals het Parkenoverleg en de Coalitie Gezond Verkeer, waarin het Milieucentrum een actieve rol speelt. Het doel van deze communicatie is om bewoners en andere partijen te betrekken bij de activiteiten van het RMC en zo draagvlak te

DE GROENE AGENDA

AGENDA CURSUSSEN EXCURSIES TENTOONSTELLINGEN TOCHTEN WORKSHOPS DIVERSEN
GROENE (EET)TIP CONTACT

JUN 14 **Featured** 10:00 - 13:00 €15

14 Zwerftocht over Tiengemeten met gids

JUN 14 10:00 - 13:00 €2

14 Excursie kevers en wantsen Hoek van Holland

JUN 15 09:30 - 12:00

15 De vader dag krachtpatser race

Gratis

JUN 15 10:00 - 11:00

15 Yoga in de pluktuin Essenburgpark

Gratis

JUN 15 10:30 - 14:30

15 Wandelen - het Erasmuspad

Gratis

JUN 15 13:30 - 16:00

15 Bezoek het mobiele infopunt en de foodtruck in de boomgaard op De Tempel

Gratis

JUN 15 **Featured** 14:00 - 15:30 €10

15 Wandelen door eendenkool Het Aalkeetbuiten in Midden-Deildand

JUN 16 10:00 - 11:00

16 Gezond Natuur Wandelen

JUN 16 10:00 - 12:00

16 Groene huiskamer in Stads kwekerij de Kas

Gratis

creëren voor duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Door actief te communiceren, kunnen er ook ideeën en suggesties vanuit de gemeenschap worden opgehaald, die vervolgens meegenomen kunnen worden in het beleid en de activiteiten van het Milieucentrum.

Het Milieucentrum ziet zichzelf als een verbindende schakel tussen verschillende partijen en als een belangrijke communicatie hub voor duurzaamheid in Rotterdam. Door open te staan voor feedback en input van verschillende stakeholders en door actief te communiceren, wil het RMC samenwerking en bewustwording bevorderen en zo bijdragen aan een duurzamere toekomst voor de stad.

Groene Agenda

De Groene Agenda is een initiatief van het Rotterdams Milieucentrum om meer betrokkenheid te creëren bij groen en natuur in de stad. Het doel van de Groene Agenda is om activiteiten zoals wandelingen, workshops, tentoonstellingen en cursussen te promoten en meer mensen te betrekken bij dit soort activiteiten.

Via de Groene Agenda kunnen Rotterdammers op een laagdrempelige manier kennis maken met de natuur in hun omgeving en geïnspireerd raken om zelf ook meer groen toe te voegen aan de stad. Het aanbod van de Groene Agenda is zeer divers en geschikt voor alle leeftijden, van kinderactiviteiten tot natuurwandelingen voor volwassenen.

De Groene Agenda is niet alleen te vinden op de website van het Rotterdams Milieucentrum, maar ook op sociale mediakanalen zoals Facebook, X en Instagram. Hier worden regelmatig nieuwe activiteiten gedeeld en kunnen mensen elkaar inspireren en tips geven over groen en natuur in de stad. Door middel van de Groene Agenda hoopt het Rotterdams Milieucentrum bij te dragen aan een groenere en gezondere stad, waarin meer mensen betrokken zijn bij groen en natuur.

Facebook: Groene Agenda
X: @Groene_Agenda
Web: www.groeneagenda.nl

rotterdams milieucentrum
rm courant
natuur milieu duurzaamheid educatie ondersteuning

De Rotterdamse Milieucourant is een uitgave van het Rotterdams Milieucentrum
19de jaargang - mei 2024

10e editie
**PARKEN
maand**
mei 2024

10e editie
**PARKEN
maand**
mei 2024

Kinderparkenmaand
Ontdek de
Rotterdamse parken

DE ROTTERDAMSE PARKENMAAND
LAAT DE MOOISTE KANTEN VAN DE ROTTERDAMSE PARKEN ZIEN
Boswachters, vrijwilligers en natuurverenigingen nemen je mee op pad door de stads- en wijkparken. De parken zijn ook een prachtig podium voor kleine concerten, beeldende kunst en dansvoorstellingen. Maar je kunt ook zelf op pad! Veel van onze activiteiten zijn gratis. Kijk voor informatie en tickets op: www.parkenmaand.nl en voor het Kinderparkenprogramma op: www.kinderparkenmaand.nl.

meer informatie:
WWW.KINDERPARKENMAAND.NL

PARKENMAAND highlights

DE NATIONALE STILTEWANDELING
Zaterdag 4 mei 19.00 uur vanaf
het Noordplein.

RMCourant

De RM Courant is een digitale nieuwsbrief van het Rotterdams Milieucentrum. De nieuwsbrief is gericht op mensen met interesse in natuur en milieu en informeert hen over ontwikkelingen op dit gebied in Rotterdam en daarbuiten. Daarnaast is er ook een aparte nieuwsbrief voor de achterban van het Milieucentrum, waarin ideeën, standpunten en activiteiten worden uitgewisseld. De RMCourant

wordt regelmatig verstuurd naar ruim 2300 e-mailadressen van abonnees. In de nieuwsbrief komen onderwerpen aan bod zoals duurzaamheid, groen in de stad, energietransitie, klimaatverandering en mobiliteit. De nieuwsbrief biedt een overzicht van actuele ontwikkelingen, nieuws en evenementen, maar ook achtergrondartikelen en interviews.

Door middel van de RMCourant wil het Milieucentrum mensen informeren en inspireren om zich actief in te zetten voor een duurzamere en groenere stad. De nieuwsbrief draagt bij aan de communicatie met de achterban van het Milieucentrum en zorgt voor een groter bereik van belangrijke informatie en activiteiten op het gebied van natuur en milieu in Rotterdam.

Social media

Het Milieucentrum maakt gebruik van verschillende websites en social media-accounts om haar boodschap en activiteiten te verspreiden. Naast de algemene website van het RMC (www.rotterdamsmilieucentrum.nl) en de Groene Agenda (www.degroeneagenda.nl), zijn er ook specifieke websites voor doelgroepen zoals www.dakakker.nl, www.opzuinig.nl en www.rotterdamseparken.nl.

Via verschillende X-accounts zoals @milieucentrum, @Groene_Agenda, @opzuinig en @Duurzamestad, deelt het Milieucentrum informatie en updates. Ook op Facebook en Instagram plaatst het Milieucentrum updates op pagina's zoals Rotterdams Milieucentrum, DakAkkers, Dakgaard, Slimdak, opZuinig en Groene Agenda. Dit alles dient om een breed publiek te bereiken en bewustzijn te creëren rondom natuur- en milieukwesties.

4.10 ONDERSTEUNING VAN INITIATIEVEN

Het Rotterdams Milieucentrum fungeert als een belangrijk loket en adviespunt voor duurzame initiatieven en milieu- en bewonersgroepen in Rotterdam. Het Milieucentrum biedt ondersteuning door middel van advies en het organiseren van workshops en overlegplatforms; zij delen hun kennis en ervaring om mensen te helpen bij het realiseren van hun

duurzame doelen. Daarnaast is het Milieucentrum ook vaak een belangrijke bron van informatie en expertise voor de gemeente, gemeenteraadsfracties en journalisten op het gebied van duurzaamheid en milieu.

Het Milieucentrum heeft een 'groepenpot' waar milieu- en bewonersgroepen en duurzame initiatieven een beroep op kunnen doen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om kleine bedragen die nodig zijn bij het opstarten van duurzame initiatieven of activiteiten. Het doel van de groepenpot is om duurzame initiatieven te ondersteunen en de betrokkenheid van burgers bij het milieu en duurzaamheid te vergroten.

4.11 LANDELIJK

Grote steden overleg

Het afgelopen jaar heeft het Rotterdams Milieucentrum regelmatig overleg gehad met collega-organisaties van De Gezonde Stad in Amsterdam en Duurzaam Den Haag. Tijdens deze overleggen werd er kennis en ervaring uitgewisseld en werd er gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden. Ook werden activiteiten afgestemd met de Noord- en Zuid-Hollandse Milieufederatie, om samen op te trekken en elkaar te versterken. Het is van groot belang om als milieuorganisaties met elkaar samen te werken.

Recycling Netwerk

Het Rotterdams Milieucentrum is betrokken bij het Recycling Netwerk Benelux, een organisatie die zich inzet voor een duurzame recycling en circulair gebruik van afval en grondstoffen in de Benelux-landen. Een belangrijk succes in 2022 van het netwerk is de realisatie van een statiegeldsysteem op kleine flesjes en blikjes, dat bijdraagt aan een vermindering van zwerfafval en een efficiëntere inzameling van deze materialen. De directeur van het Milieucentrum is lid van het bestuur van het netwerk en draagt zo bij aan de verdere ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsinitiatieven van het netwerk.

5.

5. ORGANISATIE

5.1 SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

Het stichtingsbestuur van het RMC is samengesteld uit de volgende bestuursleden:

- **Karin Oppelland** (voorzitter)
Nevenfuncties:
Stedelijk netwerker bij IDEM-Rotterdam
Eigenaar KIO-Fotografie/Dialoog
- **Sanne Castro** (penningmeester)
- **Kevin van der Meer**
Nevenfuncties:
Client Teammanager bij SOS International, medische alarmcentrale, DJ en muziekproducer
- **Wiel Senden**
Nevenfuncties:
Gepensioneerd, oud-Statenlid Provincie Zuid-Holland
- **Cecile Calis**
Nevenfuncties:
Docent aan bij de faculteit Bouwkunde aan de TU Delft
Eigenaar architectenbureau Calis, voorzitter van True U, een netwerk voor LHTBQ + werknemers van de TU Delft

5.2 TAKEN VAN HET BESTUUR

Tot de taken van het bestuur behoren het goedkeuren van de begroting, jaarrekening en het jaarverslag, evenals het meerjarenbeleidsplan. Het bestuur laat de beleidsvorming en - uitvoering, waaronder het financieel beheer, over aan de directeur en het team.

5.3 BESTUUR EN DIRECTEUR

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging voor de door hun uitgevoerde activiteiten. Waar nodig kan een vergoeding worden verkregen voor gemaakte kosten, maar pas na het indienen van een declaratie hiervoor. De inschaling van de directeur is afgestemd op de richtlijn van Goede Doelen Nederland als richtlijn vanuit het CBF.

5.4 BESTUUR IN 2024

Aan de voortgang van de activiteiten en projecten, het financieel beleid en de te verwachten inkomsten en lopende acquisities in 2024 werd op verschillende momenten extra aandacht besteed in het bestuur. Waar nodig werden geactualiseerde projecten en programma's regelmatig op de agenda gezet en werden er strategische kwesties bediscussieerd.

In 2023 werden de statuten van de stichting gewijzigd. Enerzijds omdat wij moesten voldoen aan de wettelijke eis eventuele tegoeden bij opheffing van de stichting ter beschikking te stellen aan een vergelijkbare organisatie met een vergelijkbaar doel, anderzijds werd de deelnemersraad omgezet in

een meer participatief model. In plaats van de deelnemersraad onderzoeken we of een klankbordgroep een werkbaar en zinnig platform is, waarin achterbanorganisaties actief kunnen deelnemen. Deze klankbordgroep biedt een platform waarin vertegenwoordigers van verschillende organisaties kunnen meedenken en praten over de koers van het Rotterdams Milieucentrum.

5.5. VERANTWOORDINGSVERKLARING

Het Milieucentrum is een goed doel. In 2021 werd het CBF-Keurmerk aangevraagd en dit werd in 2022 toegekend. Met het CBF-Keurmerk willen wij laten zien dat er sprake is van een verantwoorde manier van fondsenwerving en -besteding. De ANBI-status hebben wij ontvangen omdat we ons voor minstens 90% inzetten voor een algemeen nut. Daarnaast hanteren directie en het bestuur de Code Wijffels voor goed bestuur van goede doelen. We onderschrijven het belang van een goed gefundeerd maatschappelijk vertrouwen en volgen dan ook de aanbevelingen van de vereniging Goede Doelen Nederland. De leden van het bestuur hebben allen in een verklaring de volgende principes onderschreven:

Het intern toezicht op bestuurlijke en/of uitvoerende taken is als volgt georganiseerd:

- Een delegatie van het bestuur, bestaande uit de voorzitter en de penningmeester (het dagelijks bestuur), houdt toezicht op de uitvoerende taken van de directie.
- De financiële voortgang wordt halfjaarlijks door het dagelijks bestuur met de directie besproken.

De uitvoering van het intern toezicht op bestuurlijke en/of uitvoerende taken vindt als volgt plaats:

- Minimaal één keer per kwartaal worden gestelde doelstellingen getoetst in de vergadering van het bestuur.
- Door het tussentijds toetsen van de bereikte resultaten vindt een evaluatie plaats op de toegepaste werkwijze.
- De statuten bevatten een aantal richtlij-

nen die maken dat voor beslissingen ten aanzien van aanname/ontslag personeel en fundamentele uitgaven aan materiaal toestemming van het bestuur is vereist. Daarmee is een controlemechanisme in het systeem aangebracht.

- Jaarlijks vindt afstemming plaats met onze belangrijkste subsidieverstrekker: de DCMR-milieudienst Rijnmond die de subsidietoekenning en subsidieverantwoording uitvoert in opdracht van de gemeente Rotterdam. Het gesprek dient als toetsing door een externe partij op onze werkzaamheden.
- De directie en een delegatie van het bestuur evalueren tijdens en buiten de vergaderingen het functioneren van de directeur.

Het Milieucentrum dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling. Het benoemen van richtinggevende doelstellingen op alle relevante gebieden en niveaus wordt als volgt ingevuld:

- Jaarlijks wordt een werkplan ingediend. Dat omvat thema's, de gewenste doelstellingen en een daarbij behorende projectbegroting.

Het monitoren en evalueren van de uitvoering van activiteiten en interne processen vindt als volgt plaats:

- Zie ook werkplan. Op detailniveau dient het overleg met een delegatie van het bestuur als evaluatie- en monitoringsmoment.
- Het dagelijks bestuur overlegt halfjaarlijks met de directie over de financiële voortgang van de organisatie en de gestelde doelen.
- Tevens vindt éénmaal per jaar een controle plaats op de interne processen door de externe accountant.

Het in werking stellen van aanpassingen naar aanleiding van de evaluaties wordt als volgt opgevolgd:

- De verslagen van de vergadering van het bestuur dienen tevens als basis voor de controle op uitvoering.

Het Milieucentrum streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten. Het is een maatschappelijke organisatie. 'Belanghebbenden' heeft dan ook een 'ruime' betekenis. Onderstaand een opsomming van de meeste relevante/betrokken organisaties uit ons werkveld. Belanghebbenden van de organisatie zijn:

- De ruim 100 aan het RMC gelieerde Rotterdamse organisaties via de klankbordgroep.
- De gemeente Rotterdam vertegenwoordigd door de DCMR Milieudienst Rijnmond (belangrijke subsidieverstrekker en inhoudelijk beleidsmaker)
- De 12 samenwerkende provinciale natuur- en milieufederaties (de Postcodeloterij gelden worden via dit samenwerkingsverband ontvangen).

De inhoud en de kwaliteit van de aan belanghebbenden te verstrekken informatie wordt als volgt gewaarborgd:

- De aangesloten organisaties - via de Deelnemersraad, nieuwsbrieven RM Courant en de sociale mediakanalen van het Milieucentrum;
- De gemeente Rotterdam – jaarlijkse evaluatiemomenten (zie boven);
- Samenwerking 12 natuur- en milieufederaties – jaarlijks evaluatiemoment.
- Rapportage vindt gerelateerd aan de projecten plaats.

De wijze waarop de informatie wordt verstrekt is:

- Inhoud delen door het gebruik van de standaard middelen: internet (sociale media), e-mail, (elektronische) nieuwsbrieven en presentaties;
- Formele stukken als jaarverslag e.d. worden alleen op verzoek als fysieke documenten afgegeven, maar zijn via de website digitaal beschikbaar.

De inrichting van de communicatie, zodat de informatie relevant, duidelijk en toegankelijk is voor belanghebbenden, is als volgt:

- Een database met adresgegevens van belanghebbenden is aanwezig.
- Informatie wordt op een standaardwijze gearchiveerd.
- De opzet van de website maakt dat ook voor externen een grotere toegankelijkheid van deze informatie wordt bewerkstelligd.

De manier waarop de instelling omgaat met de ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden is als volgt:

- De organisatie staat altijd open voor berichten uit haar omgeving en heeft via de verschillende gremia de nodige mogelijkheden gecreëerd dat deze berichten adequaat kunnen worden ontvangen, verwerkt etc.
- De organisatie heeft een klachtenregeling die voor alle betrokkenen duidelijk maakt hoe om te gaan met klachten en hoe deze af te wikkelen.
- Aangaande meldingen betreft ongewenst gedrag kunnen zowel personeelsleden en vrijwilligers terecht bij het Centrum Vertrouwenspersonen.

5.6 CONTINUÏTEITSVERKLARING

Sinds januari 2003 geeft het Rotterdams Milieucentrum een stem aan natuur, duurzaamheid en milieu. Wij werken samen met inwoners, groene ondernemers, koplopers in het bedrijfsleven en overheden vanuit onze maatschappelijke doelstelling en non-profit aan de verduurzaming van onze samenleving.

Sinds 2003 ontvangt de stichting Rotterdams Milieucentrum hiervoor een boekjaarsubsidie van de gemeente Rotterdam en een bijdrage vanuit de Nationale Postcode Loterij via het samenwerkingsverband van natuur – en milieufederaties. Naast deze vaste bijdragen lukt het ons ieder jaar om extra financiering te ontvangen voor diverse projecten.

De bedrijfsvoering van de DakAkker (dakboerderij) is sinds 2018 op afstand gezet in een aparte stichting zodat de exploitatie niet meer op de begroting van het Milieucentrum drukt. De afgelopen jaren slagen wij erin om het boekjaar met een positief financieel resultaat af te sluiten, zodat er een continuïteitsreserve kon worden opgebouwd. Het huidige team aan vaste medewerkers is en blijft klein van omvang. Op projectbasis worden zelfstandigen ingehuurd zodra de financiële situatie dat toelaat.

5.7 FINANCIËLE VERANTWOORDING

2024 sloten wij af met een negatief saldo resultaat van € 11.734. De inzet is om het boekjaar 2025 met een positief resultaat te kunnen afsluiten. Zie voor een verdere toelichting de continuïteitsverklaring.

Aan baten hebben wij in 2024 ontvangen:
€ 497.028

Aan de verschillende doelstellingen hebben wij besteed: € 100.504 (exclusief personeelslasten)

De overige resultaten zijn ook te lezen in de jaarrekening, die bestaan uit het saldo van de financiële baten en lasten.

5.8 RESERVES EN VERMOGEN

31 december 2024 bedroeg het eigen vermogen van de stichting € 74.186 dat volledig is opgenomen in een continuïteitsreserve zoals ook zichtbaar is gemaakt in de jaarrekening over het boekjaar 2024. Het beleid van de stichting met betrekking tot de omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen is erop gericht om de continuïteit van de organisatie te waarborgen door middel van het opbouwen van een eigen vermogen ter hoogte van minimaal drie maanden aan uitvoeringskosten (ca. € 80.000). Jaarlijks wordt hiertoe maximaal aan toegevoegd een bedrag dat overeenkomt met het resultaat uit de begroting.

5.9 BELEGGINGEN

Het Milieucentrum heeft haar overvloedige geldmiddelen alleen geparkeerd op spaarrekeningen. Beleggen met hoger risico wordt niet acceptabel geacht.

5.10 KOSTEN EN BESTEDINGSPERCENTAGE BATEN

Het Milieucentrum kent fondsenwervende activiteiten. Een deel van haar inkomsten verkrijgt zij als kansspelbegunstigde vanuit de Nationale Postcode Loterij via de samenwerking Natuur - en Milieufederaties. Voor activiteiten zoals de Parkenmaand wordt bij diverse particuliere fondsen aanvragen ingediend. De directeurs hebben in 2024 26,5 uur besteed aan fondsenwerving.

Het RMC volgt hierin de provinciale Natuur- en Milieufederaties. Die hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek, die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de afwijkingen op de bestedingen, maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

5.11 NATIONALE POSTCODE LOTERIJ



De Natuur- en Milieufederaties worden al sinds 1996 en de grootstedelijke milieucentra sinds 2003 financieel gesteund door de Nationale Postcode Loterij. Het budget van de Nationale Postcode Loterij aan de milieucentra verloopt via de stichting Natuur- en Milieufederaties.

Het RMC is de Nationale Postcode Loterij en alle deelnemers dankbaar voor deze bijdragen. Hun onmisbare steun levert ook in 2024 weer een bijdrage aan een groen en duurzaam Rotterdam!

5.12 BEGROTING EN REALISATIE

	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
Personeelskosten			
4000 & 4045: Loonkosten, pensioenverzekeringen	€ 269.860	€ 311.811	€ 41.951
4080: Reis – en verblijf	€ 2.500	€ 3.660	€ 1.160
4090: Overige personeelskosten	€ 2.500	€ 4.590	€ 2.090
4624: Salaris administratie	€ -	€ 7.871	€ 7.871
4035: Arbodienst	€ -	€ 808	€ 808
4003: Vrijwilligerskosten	€ -	€ 3.478	€ 3.478
Subtotaal	€ 274.860	€ 332.218	€ 57.358
Kantoorkosten			
4100: Huur bedrijfsruimte	€ 25.300	€ 24.682	€ 618-
4190: Kopieer – en kantoorkosten	€ 2.200	€ 922	€ 1.278-
4106: Onderhoud, IT, website(s)	€ 3.500	€ 8.562	€ 5.062
4104: Porti	€ 500	€ 91	€ 409-
4105: Telefoonkosten	€ 1.200	€ 972	€ 228-
4101: Schoonmaakkosten en klein onderhoud kantoor	€ 1.700	€ 1.807	€ 107
Subtotaal	€ 34.400	€ 37.036	€ 2.636
Projectkosten			
4205: Groene Agenda	€ -	€ -	€ -
4314: opZuinig Milieucoaches	€ -	€ 2.218	€ 2.218
4315: DakAkker	€ -	€ 75	€ 75
4316: Parkenmaand (exclusief ureninzet)	€ 40.000	€ 16.212	€ 23.788-
4318: Plan (B)oom (exclusief ureninzet)	€ -	€ 3.219	€ 3.219
4320: Dakennie (exclusief ureninzet)	€ 7.000	€ 2.319	€ 4.681-
4319: Energiebox010	€ - € -	€ -	
4322: Energiecoaching	€ -	€ 58.292	€ 58.292
Subtotaal	€ 47.000	€ 82.335	€ 35.335
Organisatiekosten			
4200: Overige activiteitenkosten	€ 6.000	€ 10.361	€ 4.361
4202: Documentatie	€ 500	€ 1.734	€ 1.234
Subtotaal	€ 6.500	€ 12.095	€ 5.595
Algemene kosten			
4750: Accountantkosten	€ 7.000	€ 20.784	€ 13.784
4610/4720: Bedrijfsverzekeringen/verzekeringen	€ 1.900	€ 4.131	€ 2.231
4790: Diverse kosten	€ 2.000	€ 1.091	€ 909-
4630: Bankkosten	€ 240	€ 258	€ 18
4645: Boetes en verhogingen belastingen	€ -	€ 1.004	€ 1.004
4935: Afschrijving inventaris	€ -	€ 1.191	€ 1.191
Subtotaal	€ 11.140	€ 28.459	€ 17.319
7000: Groepengelden	€ 18.335	€ 18.169	€ 166-
	€ 392.235	€ 510.312	€ 118.077

Dekking begroting 2024

	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
Subsidie gemeente Rotterdam t.b.v. de basiskosten	€ 247.066	€ 247.066	€ -
Subsidie gemeente Rotterdam groepengelden	€ 19.669	€ 19.669	€ -
Postcodeloterij	€ 46.500	€ 46.800	€ 300
Subtotaal	€ 313.235	€ 313.535	€ 300

Dekking overige inkomsten

Provincie Zuid Holland Project Opzuinig	€ -	€ -	
Project Plan B(oom)	€ -	€ -	€ -
Parkenmaand, bijdrage Rotterdam Festivals	€ 22.000	€ 22.000-	
Parkenmaand, bijdrage gemeente Rotterdam	€ 10.000	€ 10.000	€ -
Parkenmaand, fondsgelden	€ 20.000	€ 4.500	€ 15.500-
Programma Dakennie, NME	€ 17.000	€ 18.863	€ 1.863
Energiecoaching	€ -	€ 137.091	€ 137.091
Overige inkomsten, subsidies, fonds- en sponsorgelden	€ 10.000	€ 14.589	€ 4.589
	€ 79.000	€ 185.043	€ 106.043

Totaal dekking 2024

€ 392.235	€ 498.578	€ 106.343
-----------	-----------	-----------

Totaal, gerealiseerde dekking 2024

€ -	€ 11.734-	€ 11.734-
-----	-----------	-----------

Toelichting op grotere afwijkingen in de begroting 2024

Personeelskosten

- **4000 Loonkosten**

Kosten zijn hoger uitgevallen door de uitbetaling van extra uren voor een opdracht van de gemeente. Daarnaast is voor een aantal maanden een extra personeelslid aangenomen ter ondersteuning van de opdracht van de gemeente.

- **4624 Salarisadministratie**

Deze kosten zijn hoger uitgevallen dan begroot vanwege de opdracht die is uitgevoerd voor de gemeente Rotterdam.

Kantoorkosten

- **4106 Onderhoud, IT, websites**

Kosten voor IT en websites zijn hoger uitgevallen door aanpassingen aan websites en social media vanwege de extra opdracht die we voor Gemeente Rotterdam hebben uitgevoerd. Dit jaar continueren we de overeenkomst die is aangegaan met een bedrijf die onze systemen en computers up-to-date houdt.

Projectkosten

- **4316 Parkenmaand**

Voor de Rotterdamse Parkenmaand werd minder financiering gerealiseerd dan begroot (zie de bijdrage van de Gemeente Rotterdam, fondsgelden en overige inkomsten).

Organisatiekosten

- **4200 Overige activiteitenkosten**

De overige activiteitenkosten zijn hoger uitgevallen dan begroot vanwege het afscheid van de directeur en activiteiten rondom de opdracht uitgevoerd voor gemeente Rotterdam.

Algemene kosten

- **4750 Accountant kosten**

De stijging wordt veroorzaakt door enerzijds de verhoging van het budget voor de controle. Daarnaast is ook de reservering accountantskosten verhoogd. Hierdoor zitten er ook kosten welke eigenlijk betrekking hebben op 2023. Dit is dus een verschuiving tussen de jaren 2023 en 2024.

- **4610/4720 Bedrijfsverzekeringen**

Het Rotterdams Milieucentrum is op hoog niveau verzekerd in verband met de activiteiten voor Energiecoaching010. Deze verzekeringen zijn in 2024 op dit uitgebreide niveau gehouden vanwege de diverse evenementen en voorlichtingen

Dekking overige inkomsten

- **Parkenmaand**

Dit jaar was voor de derde keer een aanvraag ingediend bij Rotterdams Festivals. Deze is voor de derde keer op rij afgewezen. Andere fondsen die zijn aangeschreven hebben deels wel en deels geen financiering toegekend.

- **Energiecoaching010**

Voor de opdracht van de gemeente Rotterdam is in het begin van het jaar meegedaan met een aanbesteding. De opdracht is toegekend aan het RMC. Dit jaar is een deel van de opdracht uitgevoerd en daarvoor is het bedrag dat in de begroting staat uitgekeerd.

6.

6. VOORUITBLIK 2025

Energiecoaching010 en milieucoaches

In de komende jaren wil het RMC manieren vinden om het programma met de milieucoaches, cursussen en wijkactiviteiten in het kader van opZuinig te continueren. Juist nu is energiebesparing, energiearmoede een belangrijk thema.

De opdracht Energiecoaching krijgt een vervolg in 2025. Ook nu zal de focus liggen op de wijken Charlois, Feyenoord en IJsselmonde, al zullen ook in andere delen van Rotterdam diverse activiteiten plaatsvinden. Met behulp van de E.kasten, E.koffers en andere voorlichtingsmaterialen zullen op verschillende locaties evenementen en voorlichtingsbijeenkomsten worden georganiseerd. Met deze inspirerende bijeenkomsten zullen de opgeleide milieucoaches Rotterdammers weten te bereiken en voorlichten over energiebesparing. De kennis die zij overdragen zal bijdragen aan een lagere milieubelasting én een lagere energierekening.

Luchtkwaliteit

In 2025 werkt het Rotterdams Milieucentrum mee aan het participatietraject van de gemeente Rotterdam rondom het Programma Luchtkwaliteit. Dit programma heeft als doel

om in 2030 te voldoen aan de aangescherpte Europese normen voor luchtkwaliteit. De focus ligt op het verminderen van lokale uitstoot en het verbeteren van de gezondheid van Rotterdammers.

Als onderdeel van dit traject organiseerde team Milieu van de gemeente een verdiepend gesprek met diverse milieu-, gezondheids- en reizigersorganisaties. Het Rotterdams Milieucentrum nam hieraan deel en bracht standpunten in over de huidige luchtkwaliteit en mogelijke maatregelen. In dit gesprek was ruimte voor het delen van zorgen, ideeën en vragen, met als doel om de stem van betrokken organisaties mee te laten wegen bij het opstellen van het programma.

Daarnaast ondersteunen we de gemeente bij het onder de aandacht brengen van de bijbehorende online enquête, die vanaf half april openstond voor alle Rotterdammers. Via onze kanalen hebben we inwoners en netwerken opgeroepen om hun mening te geven over luchtkwaliteit in de stad.

We waarderen de inzet van de gemeente om verschillende perspectieven te betrekken en kijken uit naar verdere samenwerking in de uitwerking van de plannen.





DakAkker

De DakAkker en het Slimdak zijn voorbeeldprojecten van intensieve groene daken die veel interesse hebben gegenereerd bij bouwers, architecten en beleidsmakers. Het Milieucentrum organiseert excursies om te laten zien wat er allemaal mogelijk is op het gebied van groene daken. Daarnaast worden op de Dakakker ook vele leerlingen van basisscholen uit Rotterdam ontvangen. Het educatieprogramma Dakennie? Zorgt voor een leuk en leerzaam doe-bezoek met aandacht voor het nut en noodzaak van groene en blauwe daken.

Parkenmaand

Ook de Parkenmaand vindt weer plaats: in mei 2025. Dit groene evenement brengt mensen in contact met de parken en groene ruimtes in de stad door middel van wandelingen, rondleidingen, workshops, culturele programmering en nog veel meer. De uitstraling en identiteit van de Parkenmaand wordt onder de loep genomen.

Ondersteuning

Het Rotterdams Milieucentrum wil zich meer inzetten voor de ondersteuning en faciliteren van actieve groepen en duurzame initiatieven in de stad. Al dan niet in samenwerking met bestaande organisaties die vrijwilligers ondersteunen. Veel van deze organisaties krijgen te maken met steeds ingewikkelder wordende zaken zoals financiering, vrijwilligersbeleid,

verzekeringen en privacyregels. Het Rotterdams Milieucentrum wil deze groepen ondersteunen door middel van het verspreiden van informatie hierover en het organiseren van workshops of cursussen.

Het Rotterdams Milieucentrum is een belangrijke speler in de stad als het gaat om milieu, klimaat, duurzaamheid, energietransitie, mobiliteit en de circulaire economie. Voor veel mensen zijn deze onderwerpen nog een vervan-mijn-bedshow, maar het Milieucentrum brengt ze dichterbij door laagdrempelige activiteiten te organiseren en een netwerk te hebben in de wijken.

Bomen uitdeelactie

Voortbouwend op het succes van eerdere jaren organiseert het Rotterdams Milieucentrum komend jaar opnieuw een uitdeelactie voor bomen. Met deze actie willen we bewoners van Rotterdam stimuleren om hun stad groener en klimaatbestendiger te maken. Inwoners kunnen gratis jonge boompjes afhalen om zelf te planten. Hiermee dragen we samen bij aan een gezonder leefmilieu, meer biodiversiteit en verkoeling in de stad. De belangstelling voor eerdere uitdeelacties was groot, en ook komend jaar verwachten we veel enthousiaste deelnemers. Samenwerking wordt gezocht met lokale partners die met bomen in de stad bezig zijn. We kijken uit naar deze groene en verbindende actie in 2025.

BIJLAGE 1

ACHTERBANORGANISATIES

De bij het Rotterdams Milieucentrum aangesloten groepen en initiatieven.

Met de mogelijkheid zich te vertegenwoordigen in de Klankbordgroep.

Aangesloten organisaties bij het Rotterdams Milieu Centrum:

- 3VO afdeling Rotterdam
- Adem in Rotterdam
- Afri, stichting
- Aktiegroep Het Oude Westen
- Alex Energie, Coöperatieve vereniging
- Ambrosiusgilde
- Ark Rewilding
- Aquarius, stichting
- Bewonersorganisatie Bergpolder, Liskwartier
- Bewonersorganisatie Blijdorp
- Bewonersvereniging Heidebes
- Bewonersvereniging Pompenburg
- Bijenpark Maeterlinckweg
- Blijstroom
- Bomenridders (de)
- Botanische Tuin Afrikaanderwijk
- BroodNodig
- Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast
- BOOG
- Bureau Stadsnatuur
- Cool Down City
- Creatief Beheer
- Crooswijk, stichting de
- DakAkker, stichting
- Dakpark Rotterdam
- Dierenbescherming Rijnmond
- Dona Daria
- Eetbaar Rotterdam, stichting
- Egelopvang Odilia
- Eschpolder, werkgroep
- Essenburgpark
- Eurostar
- Fietzersbond Rotterdam Rijnmond
- Fietsen op Zuid
- Gezond Overschie, stichting
- Greenpeace Rotterdam
- Groen010
- GroeNoord
- Groene Connectie
- Groene GroeiPlatform
- GroenGoed
- Groenpool Noord
- Happy Streets
- Hoogvliet, arboretum
- Houtsnip, De (Vogelopvang)
- Impact HUB Rotterdam
- IVN, Rotterdam
- Kas, de
- KNNV, Rotterdam
- Krachtgroen
- MAIT, stichting
- Milieucoaches
- Milieudefensie Rotterdam
- Moeras IJclub
- Nationaal Park Rotterdam
- Natuur Cultuur en Bewegen
- Natuurlijk Zuiderpark, stichting
- Natuurhistorisch museum Rotterdam
- Natuurspeeltuin Ruigeplaat, stichting
- NIVON Rotterdam
- Noordplus
- Ommoordse Veld Open & Groen, werkgroep
- Owaze
- Pauw, stichting
- Park 16 hoven
- PIW
- Platform Achternesse, stichting
- Platform Regiopark Rottemeren A13-A16
- Rotterdams Klimaat Initiatief
- Rotterdamse Oogst
- RBVV

- Rotteverband, stichting
- ROVER reizigersorganisatie
- Schat van Schoonderloo
- Scrap
- Schieveenstraat Klimaatstraat
- Slow Food Youth Movement Rotterdam
- Speeldernis, de
- Spinozapark
- Stadsimkerij Bouna
- Stadslab Luchtkwaliteit
- SuperUse Studios (2012 architecten)
- Transition Town Rotterdam
- Trompenburg, Arboretum
- Verborgten tuinen
- Vernieuwing en Participatie, stichting
- Vestia Huurdersgroep Rotterdam
- Vlinderstrik, stichting natuurbescherming
- Voedseltuin Rotterdam, stichting
- Vogel – Vleermuis en Vlinderwerkgroep Noordrand
- Verbindingskamer
- Vogelklas Karel Schot
- Vogels op Zuid
- Voorplanters
- Vrijwilligers Kralingse Bos
- Vrijwilligers Zuiderpark
- VVE's met Energie
- V.T.V. Tuinderslust
- Wateroverlast Prinsenveld, werkgroep
- Wollefoffen groen & co
- Woonmilieu Provenierswijk, werkgroep
- Wijknatuurteam Alexanderpolder
- Wijkpark Het Oude Westen
- WNF Regioteam Rotterdam
- Young and Fair (Fair Fashion festival)
- Zuid Hollands Landschap
- Zomerland
- Zweth Kandelaaar Front
- Zwerfje

Platforms

Vanuit de deelnemende organisaties zijn twee overlegplatforms georganiseerd. Het Rotterdamse Parken-overleg en de coalitie Gezond Verkeer. De volgende personen zijn vertegenwoordigd namens een park of organisatie.

Leden Rotterdams Parkenoverleg:

- | | |
|--------------------------------|-----------------------|
| • Kralingse bos | Jan Oldenampsen |
| • Rozenburgpark | Jan Borghuis |
| • Vroesepark | Fred de Jong |
| • Oudelandsepark | Jeanne van der Velden |
| • Bonairepark | Jeanne van der Velden |
| • Ruigeplaatbos | Jeanne van der Velden |
| • Visserijgriend | Jeanne van der Velden |
| • Zuiderpark | René Vrijenhoek |
| • Dakpark | Loes van der Linden |
| • Roel Langerakpark | Piet Hein Slot |
| • Schat van Schoonderloo | Jan van den Noort |
| • Wijkpark Het Oude Westen | Wilma Kruger |
| • Het Park (bij de Euromast) | Nienke van Wijk |
| • Ommoordse Veld | Mary Gerritse |
| • Prinsenveld (met natuurtuin) | Anton Roeloffzen |
| • Randpark Oosterflank | Anton Roeloffzen |
| • Semiramispark | Anton Roeloffzen |
| • Rietveldpark | Anton Roeloffzen |
| • Park Kralingse Veer | Anton Roeloffzen |
| • Wollefoffenpark | Wim Groman |

• Ons Park	Annemieke Bakker
• Spinozapark	Fenny Fortes Jager
• Park Zestienhoven	André Voesenek
• Schiebroekse park	—
• Park Little C, Coolhavenpark	Hanneke Willemsen
• De Oude Plantage	Jan Greven
	Charles den Hoed
• Groene T	Stéphan Lam
	Josselien van Eijk
• Stadspark West	Anne Karin ten Bosch

Leden coalitie “Gezond Verkeer”:

• Adem in Rotterdam	Adriaan Korthuis
• Rotterdams Milieucentrum	Emile van Rinsum
	Karin Oppeland
• Stadslab Luchtkwaliteit	Robert de Vrieze
• Adem in Rotterdam	Annemarie Los
• BOOG	Jeanne Hogenboom
	Anke Griffioen
	Wytze Patijn
• Platform Regiopark Rottemeren	Paul Scheublin
• ROVER	—
• Fietzersbond Rotterdam/Rijnmond	Jan Laverman
• Happy streets, Fietsen op Zuid	Jorn Wemmenhove
• Milieudefensie	Bram van Lierop
• Milieudefensie Rotterdam	René Sureveen
• Stadslab Luchtkwaliteit	Leon Richard
• Fietzersbond	Leon Erkelens
• Adem in Rotterdam	Steven Somsen
• BMX-fietsschool	Shurdon Faneyte
• Bewonersorganisatie Ommoord	Philip Eijnsman
• Voorzitter coalitie	Gerard Lappee

BIJLAGE 2

Groepengelden

Het Rotterdams Milieucentrum heeft een beperkt budget ter ondersteuning van groene en duurzame indicatieën. Het betreft hier kleine bijdragen van tussen de €250 (bedoeld als werkgeld) tot maximaal €1.500 (bedoeld als een bijdrage aan een project of activiteit). We zijn erg blij dat we dit jaar verschillende mooie groene initiatieven in de stad hebben mogen ondersteunen.

Hieronder de organisatie die een beroep deden op het 'groepengeld' en ook kregen toegekend.

Werkgeld 2024:

- **IVN Rotterdam** is een vereniging van vrijwilligers en donateurs die zich inzetten voor natuur- en milieueducatie in Rotterdam en omgeving.
- **Groen010** is een vereniging die verbindt, versterkt en lobbyt voor het groene netwerk in Rotterdam.
- **Coöperatieve Vereniging Alex Energie:** een vereniging voor en door bewoners, en organisaties die eigenaarschap nemen in een duurzame energietransitie in stadsdeel Prins Alexander.
- **Stichting Bijenpark:** is een plek waar het hele jaar door imkers honingbijen worden verzorgd. De plek is niet openbaar toegankelijk, maar is een of meerdere dagen per jaar geopend voor publiek. Jaarlijks opent het park bijvoorbeeld haar deuren tijdens de Rotterdamse parkenmaand.
- **Zwerfie** ruimt zwerfafval op en heeft ruim 175 vrijwilligers verspreid over de hele stad. Ze organiseren clean-ups aan de waterkant, en in de stadsnatuur. Een groot aantal vrijwilligers ruimt individueel op met een opruimpakket van Zwerfie. Maar opruimen is niet het doel: Zwerfie Rotterdam wil minder zwerfafval.
- **Cool Down City** moedigt Rotterdammers aan om hun stad zelf met bomen te verkoelen. Door gratis bomen weg te geven, te verzamelen, te inspireren, te informeren over hun eigen mogelijkheden en Rotterdamse partijen te verbinden voor meer impact. Met de ambitie het bomen aantal in Rotterdam te verdrievoudigen.
- **GroeNoord** is een bewonersinitiatief in Rotterdam-Noord dat buurtbewoners ondersteunt bij het vergroenen en onderhouden van hun leefomgeving. Ze helpen onder andere bij het aanleggen van geveltuinen, geven advies en lenen gereedschap uit aan bewoners. Daarnaast onderhouden ze samen met vrijwilligers en tuinders projecten zoals de Hof van Noord en het Bijenlint van Hof.

Projectgeld 2024:

- **Stichting Voedseltuin Rotterdam** komt op voor een gezonde stad. Ze zijn vóór een duurzame stedelijke samenleving, met gezond voedsel voor iedereen. Zonder armoede en sociale uitsluiting. De Voedseltuin biedt duurzaam geteelde seizoen groenten gratis aan gebruikers van de Voedselbank Rotterdam en andere sociale projecten.
- **Stichting De Crooswijker** Boek Het Kralingse Bos – Portret van een Boschpark.
- **Stichting De Oude Plantage** wil behoud en herstel van het oudste Stadspark van Rotterdam, als openbaar park.
- **KNNV Rotterdam/ Natuurlijk Rotterdam** is een vereniging van en voor Rotterdamse natuurliefhebbers en -beschermers. Doelen zijn natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Samen ontdekken, passie delen, en de natuur beschermen.
- **Vereniging Groen010** is een vereniging die verbindt, versterkt en lobbyt voor het groene netwerk in Rotterdam.
- **Het onverharde pad** een autobiografisch en filosofisch getint wandelboek over een persoonlijke zoektocht naar betekenis, eenvoud en verbondenheid, waarbij de auteur letterlijk en figuurlijk de gebaande paden verlaat.

- **Nationaal Park Rotterdam - Outdoor Office Day** is een jaarlijks evenement waarbij mensen worden aangemoedigd om buiten te werken om de voordelen van frisse lucht, beweging en een natuurlijke omgeving te ervaren.
- **Cool Down City** moedigt Rotterdammers aan om hun stad zelf met bomen te verkoelen. Door gratis bomen weg te geven, te verzamelen, te inspireren, te informeren over hun eigen mogelijkheden en Rotterdamse partijen te verbinden voor meer impact. Met de ambitie het bomen aantal in Rotterdam te verdrievoudigen.
- **GroeNoord** is een bewonersinitiatief in Rotterdam-Noord dat buurtbewoners ondersteunt bij de vergroening en het onderhoud van hun leefomgeving. Ze helpen onder andere bij het aanleggen van geveltuinten, geven advies en lenen gereedschap uit aan bewoners. Daarnaast onderhouden ze samen met vrijwilligers en tuinders projecten zoals de Hof van Noord en het Bijenlint van Hof.
- **Zomerland** biedt verschillende ervaringen aan waarmee je een beweging kunt maken naar jezelf. Voor de parkenmaand zijn activiteiten georganiseerd.
- **Stichting Dakakker** een dakboerderij en Slimdak in het hart van Rotterdam.
- **Zwerfie** ruimt zwerfafval op en heeft ruim 175 vrijwilligers verspreid over de hele stad. Ze organiseren clean-ups aan de waterkant, en in de stadsnatuur. Een groot aantal vrijwilligers ruimt individueel op met een opruimpakket van Zwerfie. Maar opruimen is niet het doel: Zwerfie Rotterdam wil minder zwerfafval.
- **Geen Woorden Maar Zaden** een zadenruilfestival in Rotterdam om het begin van het zaai seizoen te vieren. Het evenement bood workshops, lezingen, muziek en stimuleerde biodiversiteit en samenwerking tussen stadsboeren en tuiniers.
- **Coöperatieve Vereniging Alex Energie** een vereniging voor en door bewoners, en organisaties die eigenaarschap willen nemen in een duurzame energietransitie in stadsdeel Prins Alexander.
- **Voorplanters** organiseerden diverse plantjesmarkten en workshops bij de Voedseltuin en op andere locaties in de stad, zoals Oud-Mathenesse en het Dakpark, om lokaal gekweekte groenten, kruiden en bloemen te verspreiden en kennis over ecologisch tuinieren te delen.

BIJLAGE 3

Sociale media 2024

X

@Milieucentrum	5.140
@Duurzamestad	5.236
@D_akkers	3.593
@opZuinig	849
@Parken010	1.783
@Wormenhotel	372
@Slimdak010	726
@GezondVerkeer	274

Facebook

Rotterdams Milieucentrum	3.504
DakAkkers	5.207
Opzuinig	320
Groene Agenda	2.313
Rotterdamse Parken	2.174
Wormenhotel	635
VVE's met energie	453
Slimdak	343
Dakgaard	564
Gezond Verkeer	169

Instagram

@Rotterdams Milieu	1.255
@GroeneAgenda	1.629
@DakAkker	3.848

YouTube kanaal RMC: https://www.youtube.com/channel/UCxD9xjF_fAh5kHZ9ewBZ6ZA

Websites:

www.rotterdamsmilieucentrum.nl

www.degroeneagenda.nl

www.rotterdamseparken.nl

www.parkenmaand.nl

www.opzuinig.nl

www.wormenhotels.nl

www.wormenhotel010.nl

www.bomenvoorrotterdam.nl

In beheer van het RMC:

www.dakakker.nl





Fotocollage
Foto 43 t/m 52



Colofon:

Dit jaarverslag is een uitgave van de stichting Rotterdams Milieucentrum.

KVK-nummer 24349922

NL52 TRIO 0212487981 (IBAN) / TRIONL2U (BIC)

Teksten:

Foto's:

DTP / vormgeving / realisatie:

Financieel jaarverslag:

Controle verklaring:

Emile van Rinsum, Mohamed Hacene en Wouter Bauman

Tom Pilzecker en Wouter Bauman

Argus werkt in beeld

Opinion Accountancy & Tax

RDR Accountant

